

4. VÄLIÕPPEPÄEV TAASTATUD VÕI TAASTAMISEL OLEVAS METSAS

Õpilased teevad juhendatud vaatlust taastatud või taastamisel oleval alal. Eesmärgiks on kirjeldada nähtavaid muutusi ja taastamise mõju ala üldisele seisundile. Lisaks hinnatakse, kuidas taastatud ala erineb majandusmetsast (struktuur, liigirikkus, veerežiim). Väliõppepäeva käigus kogutud info ja tunnis 3 „Taastamiskava koostamine“ õpitud teadmiste põhjal koostatakse aruanne. Õppepäeva käigus on soovitatav teha fotosid, et illustreerida taastamistegevusi ja nende tulemusi.

Võimalusel kohtutakse õppepäeval taastamisprojekti eest vastutava spetsialisti või projekti läbiviijaga, kes annab ülevaate järgmistest aspektidest:

- Taastamise eesmärgid: milliseid ökoloogilisi ja sotsiaalseid probleeme lahendatakse?
- Kasutatud meetodid: näiteks kraavide sulgemine, häilude rajamine, invasiivsete liikide eemaldamine, kohalike liikide istutamine.
- Seiremeetodid
- Raskused ja õppetunnid: millised väljakutsed on tekkinud ja kuidas neid on lahendatud?
- Tulevikuplaanid: milline on taastamise mõju pikaajaliselt?

Ala vaatlusel keskendutakse järgmistele aspektidele (sõltuvalt taastamisprojektist valitakse sobivad aspektid, millele tähelepanu pöörata):

Vaatluse fookus:

- loodusliku veerežiimi taastamine (nt kraavide sulgemine, märgalade taastamine);
- lagupuidu kogus ja jaotus (lamapuit, jalalseisvad surnud puud);
- puistu struktuur: erivanuselised puud, liikide mitmekesisus;
- metsade killustatus ja ökoloogilise sidususe taastamine;
- elurikkuse märgid (taimeliigid, putukad, linnud jne).

Vaatlusvahendid:

- Kaardid ja GPS, et lokaliseerida uuritav ala.
- Vaatluslehed, kuhu õpilased saavad kirja panna oma tähelepanekud.
- Mobiilirakendused (nt taimede või linnuliikide tuvastamiseks).

Aruanne sisaldab järgmisi osi:

- Ala üldiseloomustus: asukoht ja iseloomulikud tunnused. Selgitus, miks valitud ala vajab taastamist. Mis on viinud ala degradatsioonini?
- Taastamisvõtete kirjeldus: milliseid taastamismeetmeid alal kasutati?
- Ala seisundi kirjeldus: taastamise mõju metsa struktuurile, liikide mitmekesisusele ja veerežiimile.
- Riskid: millised olid võimalikud riskid taastamismeetmetega seoses (nt liigsed pinnasekahjustused, kohalike elanike vastuseis)? Too välja, milliseid praktilisi lahendusi kasutati nende ennetamiseks.
- Seire: milliseid meetodeid kasutati taastamise mõju hindamiseks?
- Järeldused ja ettepanekud: hinnang taastamise edusammudele ja võimalikud soovitusel edasisteks sammudeks. Selles osas peaks vastama järgmistele küsimustele:
 - Milliseid olulisi teadmisi ja muljeid saadi taastatud metsa külastusest?
 - Kas ala taastamisele püstitatud eesmärgid tundusid olevat täidetud?
 - Milliseid lähenemisviise kohandada, kui seatud eesmärgid ei tundunud olevat täidetud?
 - Milliseid meetodeid võiks veel kasutada riskide ennetamiseks?
 - Kuidas mõjutab taastamine metsa ökoloogilist ja majanduslikku väärtust?